

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Průchy a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **N. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, Odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2018, č. j.: OAM-451/ZA-ZA11-VL13-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 12. 2018, č. j. 4 Az 51/2018 – 30,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení případu

[1] Včas podanou kasační stížností se žalobce domáhá zrušení usnesení Městského soudu v Praze ze dne 5. 12. 2018, č. j. 4 Az 51/2018 – 30 (dále „napadené usnesení“), jímž městský soud zamítl návrh žalobce na ustanovení zástupce.

[2] Žalobce se žalobou ze dne 15. 9. 2018 podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 8. 2018, č. j.: OAM-451/ZA-ZA11-VL13-2018, jímž žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů. Žalobce současně požádal soud o ustanovení zástupce.

[3] Městský soud v odůvodnění **napadeného usnesení** dospěl k závěru, že žalobce ani přes opakované výzvy neuvedl všechny podstatné okolnosti stran jeho majetkových poměrů.

Nesdělil vyčíslení příjmů, které by pokryly jím uvedené výdaje, ohledně nákladů se pak vůbec nevyjádřil ke spotřebě energií v pronajatém bytě. Žalobce nspecifikoval, jaká je výše jeho úspor a jaké částky si půjčuje u svých krajanů. Soud proto uzavřel, že nelze jeho majetkové poměry dostatečně posoudit. Soud dále podpůrně poukázal na jednotlivé rozporné údaje v jeho prohlášení.

II. Kasační stížnost a vyjádření

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v podané kasační tvrdí, že soud jeho situaci neposoudil správně, pokud vyšel z toho, že odešel z pobytového střediska Kostelec nad Orlicí, protože ve skutečnosti pobyt v tomto středisku neukončil dobrovolně, jelikož po zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany musel středisko opustit. Bydlí proto v bytě, který s ním užívají další osoby, což vede k obtížím při vykonávání běžné hygieny. Podmínky v bytě označil za děsivé. Dostal se do nich z toho důvodu, že nemá dostatek peněz. Podle jeho názoru je součástí práva na spravedlivý proces rovněž i právo na obhajobu. Stěžovatel rovněž požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

[5] Usnesením ze dne 29. 1. 2019, č. j. 6 As 377/2018 – 13, Nejvyšší správní soud návrh stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti zamítl.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 27. 2. 2019 ke kasační stížnosti proti napadenému usnesení uvedl, že s ohledem na napadené usnesení ponechává posouzení důvodnosti kasační stížnosti na úvaze Nejvyššího správního soudu. Vyjádřil však názor, že k dané problematice existuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu, z níž napadené usnesení nevybočuje.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána včas, osobou oprávněnou a že je proti napadenému usnesení přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Ohledně otázky placení soudního poplatku a ustanovení zástupce stěžovateli pro řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud uvádí, že podáním kasační stížnosti proti procesnímu rozhodnutí krajského soudu (s výjimkou procesního rozhodnutí, kterým se řízení o žalobě končí) nevzniká stěžovateli poplatková povinnost (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19). Přednost má však skutečnost, že navrhovatel je v předmětném řízení osvobozen od soudních poplatků ze zákona. Z citovaného usnesení rozšířeného senátu současně plyne, že ač je povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem obecně jednou ze základních podmínek řízení o kasační stížnosti, ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. se neuplatní v případech, kdy kasační stížnost směřuje proti procesnímu rozhodnutí učiněnému v řízení o žalobě, jež slouží toliko k zajištění podmínek řízení nebo jeho řádného průběhu. Takovým typem rozhodnutí je i nyní napadené usnesení, jak již výše uvedeno. V daném případě tak ani podmínka povinného zastoupení stěžovatele advokátem splněna být nemusí.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost stěžovatele v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

[10] Nejvyšší správní soud předesílá, že v řízení o žalobě není zastoupení advokátem povinné. Dle soudního řádu správního je však možné, aby byl účastníku řízení zástupce ustanoven,

pokračování

a to za současného splnění čtyř předpokladů (viz ustanovení § 35 odst. 9 s. ř. s. ve spojení s § 36 odst. 3 téhož zákona): 1) je podán návrh na ustanovení zástupce, 2) podaný návrh (na zahájení řízení) není zjevně neúspěšný, 3) žadatel doložil nedostatek prostředků pro vedení řízení a 4) ustanovení zástupce je nezbytně třeba k ochraně navrhovatelových práv (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. září 2015, č. j. 1 As 197/2015 - 19).

[11] Spornou v posuzované věci je otázka, zda byla v případě stěžovatele v řízení před městským soudem naplněna třetí z výše uvedených podmínek, tedy zda stěžovatel doložil nedostatek prostředků pro vedení řízení.

[12] Nejvyšší správní soud přitom souhlasí s městským soudem, že stěžovatel své majetkové poměry dostatečně neozřejmil, neboť není jasné, jakým majetkem stěžovatel disponuje a jaké výdaje měsíčně na své živobytí vynakládá (např. spotřeba energií v jím užívaném obydlí, otázka hrazení údajné půjčky od krajanů).

[13] Městský soud vyšel správně z informací obsažených ve stěžovatelově prohlášení ze dne 1. 11. 2018, ve kterém stěžovatel uvedl, že žije spolu se 6 spolubydlícími v bytě 2+1, má manželku a 3 nezletilé děti. Stěžovatel uvedl, že je nezaměstnaný a že může legálně pracovat až od 28. 11. 2018. Majetek větší hodnoty nemá. Manželka žije v Uzbekistánu. Nájemné platí ve výši 4 000 Kč měsíčně (od ledna 2019), nájemné do konce roku 2018 má již uhrazeno na základě toho, že prováděl opravy bytu. Dále uvedl, že má nepříznivý zdravotní stav.

[14] Vzhledem k tomu, že stěžovatel neuvedl všechny podstatné okolnosti, vyžádal si od něj městský soud přípisem ze dne 6. 11. 2018, č. j. 4 Az 51/2018 - 27, doplnění dalších informací. Vyzval jej, aby vysvětlil, jaké jsou jeho další výdaje a náklady na živobytí (stravování, ošacení, spotřeba energií v bytě apod.). Dále byl stěžovatel vyzván ke sdělení informací o tom, zda má vyživovací povinnost k dětem a manželce žijící v Uzbekistánu a jaké prostředky na ně vynakládá.

[15] V podání ze dne 21. 11. 2018 stěžovatel uvedl, že v Uzbekistánu zůstala jeho bývalá manželka a dvě děti. Výživné na děti neplatí. Po dohodě s manželkou jí nechal byt 3+1 i s vybavením a linku pro výrobu zmrzliny s pastry, freezery a nerezové stoly a nádobí (technologie zakoupil v Izraeli, kde dříve pracoval). Tvrdil, že byl úspěšný podnikatel, než jej začaly uzbecké orgány vydírat. Manželka dostává sociální dávky na děti a rodiče stěžovatele se jí a dětem snaží pomoci. Stěžovatel dále bez bližšího vysvětlení uvedl, že základní životní potřeby hradí ze svých úspor (včetně prodeje osobních věcí), přičemž si občas půjčuje u krajanů. Za jídlo utratí maximálně 2 000 Kč; za oblečení a drogerii dá přibližně 500 Kč.

[16] Jak je z výše uvedeného zřejmé, stěžovatel reagoval na výzvy městského soudu k doložení své majetkové situace pouze částečně (nevysvětlil, jaká je spotřeba energií v jím užívaném bytě, a jaké jsou jeho bližší měsíční příjmy včetně jeho zdroje), přičemž fakticky podáním ze dne 21. 11. 2018 částečně popřel své předchozí prohlášení. V prohlášení ze dne 1. 11. 2018 uváděl, že má tři děti (dva syny a jednu dceru), kdežto v podání ze dne 21. 11. 2018 píše, že v Uzbekistánu má bývalou manželku a dva syny, nezmiňuje se o tom, kde se nachází jeho třetí dítě, ve vztahu k němuž byl rovněž městským soudem vyzván k doplnění informací. V tomto prohlášení nadto stěžovatel bez bližšího vysvětlení rovněž uvádí, že výdaje k uspokojení základních životních potřeb hradí ze svých úspor (včetně prodeje osobních věcí), kdežto v prohlášení ze dne 1. 11. 2018 o žádných úsporách či o majetku větší hodnoty, z něhož by měl hradit své životní potřeby, ničeho neuvádí. Rovněž v podání ze dne 21. 11. 2018 nově stěžovatel bez dalších podrobností tvrdí, že si půjčuje od krajanů – v prohlášení ze dne 1. 11. 2018 však žádné půjčky od krajanů neuváděl. Nejvyšší správní soud tedy souhlasí

s městským soudem, že stěžovatel bezrozporně nevysvětlil, jaké má skutečné příjmy, z nichž hradí své životní potřeby.

[17] K argumentaci uvedené v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud uvádí, že kvalita bydlení sama o sobě neodůvodňuje závěr o tom, že je stěžovateli nutné ustanovit zástupce, neboť údajně nízká kvalita bydlení sama o sobě bez dalšího nedokládá nepříznivou majetkovou situaci stěžovatele. Bydlení samo o sobě (bez vazby na majetkovou situaci) pak nepředstavuje relevantní kritérium při rozhodování o ustanovení zástupce.

[18] Městský soud tedy nepochybil, zamítl-li napadeným usnesením návrh stěžovatele na ustanovení zástupce.

[19] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost je zjevně nedůvodná, a v souladu s § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. ji zamítl.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ačkoli žalovaný měl v řízení úspěch, zdejší soud mu náhradu nákladů řízení nepřiznal s ohledem na konstantní judikaturu, která zpravidla neumožňuje přiznat náhradu nákladů řízení správním orgánům (například usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 - 47).

P o u ě n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. března 2019

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu